

Sygn. akt IV CSK 234/14

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku H. W.
przy uczestnictwie A. D., M. D., J. B. W., B. W., C. W. i K. W.
o stwierdzenie nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 października 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania K. W.
od postanowienia Sądu Okręgowego w O.
z dnia 13 sierpnia 2013 r., sygn. akt I Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) nie uwzględnia żądania wnioskodawcy o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w O. oddalił apelację uczestniczki K. W. od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 25 lutego 2013 r., którym stwierdzone zostało nabycie spadku po S. W. na podstawie własnoręcznego testamentu.

Uczestniczka w skardze kasacyjnej powołała obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania, przyczynę objętą art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączyła z potrzebą wykładni art. 952 § 1 k.c. oraz art. 233 § 1 w związku z art. 328 § 2 i art. 13 § 2 k.p.c. Rozbieżność orzecznictwa dotyczy rozumienia „obawy rychłej śmierci”, co pozwoli na usunięcie wątpliwości interpretacyjnych tego pojęcia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek zaskarżenia o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz eliminację orzeczeń oczywiście wadliwych, bądź dotkniętych nieważnością postępowania, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżania orzeczeń niesatysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przesądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występuje istotne zagadnienie, zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a zatem okoliczności przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 do 4 k.p.c. Nie podlegają natomiast badaniu podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Założenie wymagania objętego art. 398⁴ § 2 k.p.c. zostanie spełnione, jeżeli zostaną przedstawione w skardze kasacyjnej i uzasadnione przesłanki o charakterze publicznoprawnym, stanowiące podstawę wstępnej, merytorycznej oceny przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Odwołanie się do przyczyny istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć, jak też, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11; z dnia 4 kwietnia 2012 r., III SK 39/11; z dnia 26 kwietnia 2012 r., III SK 43/11, niepublikowane). Skarga uczestniczki nie spełnia wymagań przewidzianych dla powoływanej przyczyny. Przepis art. 952 § 1 k.p.c. był przedmiotem wielu orzeczeń Sądu Najwyższego, w których dokonywana była wykładnia przesłanek sporządzenia testamentu ustnego, a w jej ramach "obawy rychłej śmierci spadkodawcy". Nie ma podstaw do uznania, że doszło do rozbieżności stanowisk Sądu Najwyższego, uniemożliwiających właściwą ocenę wymagań zawartych w tym przepisie. W postępowaniu kasacyjnym wyłączona została możliwość przeprowadzania oceny prawidłowości dokonania ustaleń faktycznych i oceny dowodów przez Sąd drugiej instancji, w tym również w połączeniu z wykładnią prawa materialnego.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której podstawy Sąd Najwyższy bierze pod rozagę z urzędu w granicach zaskarżenia.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[aw]